

Safnaz Abla

– AliKemal · 07 Ekim 2015

"Bu fotoğraftaki kadın Safnaz abla; benim çipış gözlüm. Senin de henüz altı yaşındayken yaşadığın ilk aşkın. Bu fotoğrafa iyi bak, sana binlerce öykü anlatacak!"

"Safnaz ablayla ne zaman tanışacağım?"

"Az kaldı!"

*

Ablamın ortaokula devam etme zorunluluğu nedeniyle babamın tayin edildiği köyde değil de, il merkezinde bir ev kiralamaya karar verilmişti. Babam şehre yakın sayılabilecek köye trenle gidip gelecekti. Babama da kolaylık olması için hemen istasyon yakınında bir küçük ev bulup, istasyon ambarından getirdikleri eşyalarımızı yerleştirmişlerdi. Ev, Kore mahallesi denilen bir yerde, tam da istasyonun yanı başındaydı. Babamın maaş durumu, daha iyi bir yerde, daha büyükçe bir ev tutmaya el vermiyordu.

Romanların yaşadığı Kore Mahallesi şehrin en şenlikli yeri idi. Ahalinin ekserisi çalgıcı takımından; geri kalanların içindeyse hırsızı, uğursuzu, dolandırıcısı, yol bağcısı, kalpazanı, tırnakçısı, dizdızcısı, papelcisi, üçkâğıtçısı, kaldırımcısı, kapkaççısı, yankesicisi, kerhanecisi, telekızcısı, konsomatristi, meyhanecisi, soyguncusu, kerizcisi, beyazcısı, silahçısı, pazarcısı, aklınıza her ne gelirse işte ocusu, ne ararsan mevcuttu.

Öyle kara, kuru Romanlardan göremezsiniz orada. Hemen hemen hepsi sarı saçlı, mavi gözlü; sanırsınız ki, Kuzey Avrupa'dan göç etmiş Finli. Safnaz abla ise onların içinde en mavi gözlüsü, en sarı saçlısı... Aramızda on yaş var, o tam onaltı yaşında. Olsun! Erkekler kendilerinden on yaş küçük kadınlara aşık olabiliyorlarsa, kendilerinden on yaş büyük kadınlara da aşık olabilir!

Aynı taşlık üstünde iki ayrı evde oturuyorduk. Ev dediysem, bir sofa ile bir oda. Sofanın bir köşesinde bir kara mozaik setle çeşmeden ve üç dört raflı bir sergenden ibaret mutfak. Helâ, avluda ve müşterek... Babam, hafta içlerinde görevli olduğu köy okulunda kalıyordu ve hafta tatillerinde eve geliyordu. Bu sıkıntıya katlanmasının yegâne sebebi, ortaokulda okuyan ablamın okuyabilmesi içindi. Trenle gidip gelmekteydi.

O yıllar, yokluk yıllarımızdı. Kahvaltı sofralarında bir zeytini iki sokum ekmeğe katkı ettiğimiz yıllardı. Vita Yağ diye bir bitkisel margarin yağı vardı, kehribar gibi, sarı; ondaki lezzeti şimdiki hiçbir margarin yağda bulamazdınız. Ekmeğe sürüp üstüne de toz kırmızıbiberi serptik mi, iki diş sarımsakla beraber yemeğe doyamazdık.

Aslında memleketin genel hali berbattı. Memurların, işçilerin maaşları ödenememekteydi ve maaş yerine kısaca "Bono" denilen Hazine Bonoları veriliyordu, kiranızı ödeyeceğiniz maaş veremiyoruz, ama bir sürü kâğıt parçası veriyoruz işte, çorbasını yapıp için deniliyordu memurlara. Memurlar sağda solda türemiş "bono" simsarlarına götürüp paraya çevirtiyorlardı genelde, böylece maaşlarının üçte ikisi onların, üçte biri simsarların cebine giriyordu. Hal böyle olunca sürekli borçlanan babam, girtlağına kadar batmış haldeydi.

Biz beş kişilik bir aileydik; ben, benden üç yaş küçük erkek kardeşim Ersin, benden beş yaş büyük ablam Esin, annem, babam.

Kardeşim Ersin'in, aramızda sadece üç yaş olmasına rağmen, vücudu benimkinin yarısı kadar ya var, ya yoktu. Bebekliğinden beri yaşamadığı hastalık kalmamıştı. Mübalağasız söylüyorum, on iki ayın en az ikisini hastane köşelerinde geçiriyordu. Benden çok farklı, değişik bir çocuktü o...

Her aybaşı, babam, onun için köyden bal ile halis tereyağı getirirdi. Beyefendi cılız kalmış ya, bunlardan yiyip irileşecekmiş. Tereyağı ile balı ekmeklerin üstüne sürüp sürüp yedi. İki dilim, üç dilim, doymak da bilmezdi deyyus, gene de cılız kalmayı sürdürürdü.

Normal şartlarda olsa benim iki dilim Vita Yağ sürülmüş ekmeğimi, onun on dilim ballı ekmeğine değişmezdim ya, karşımda ağzına burnuna bulaştırı bulaştırı bir yiyişi vardı ki, illa ki canım çekerdi.

"Anne, bir dilim de bana sürsen ya..."

"Kardeşin hasta, o yesin de iyileşsin. Sen ne olsa yersin..."

Tabii ki, ısrar edemezdim.

Arada sırada gizlice, fırından yeni çıkmış sımsıcak bir ekmeğ alır gelir, bıçakla ortasını yarar, tereyağı ile balı bir güzel doldururdum içine; sonra da gizli bir köşeye sinip o koca ekmeği bir güzel yedim.

Kardeşime ilaç niyetine yedirilen ballı tereyağını bu şekilde aşırarak yemek, vicdanımı zerre kadar rahatsız etmezdi.

Safnaz ablalar ise dört kişilik bir aileydiler. Her yanı sacla kapalı döküntü bir minibüsle pazarlarda kapacak satan Kenan amcayla karısı Meliha'nın öz çocukları benimle akran bir oğlandı. Safnaz abla, Kenan amcanın önceki karısından kalmaydı.

Kenan amca işinden yorgun ve sinirli geldiği her akşam hıncını Safnaz abladan çıkartırdı. İyi adamdı, severdim onu da, bir de bu dayakları olmasa...

Annem, kadın başına varırdı Kenan amcanın üstüne, kızı alırdı elinden, bizde yatırırdı. Ablam, sofuda yatıp kalkardı ve yatağına biz kardeşleri dahil hiçbir misafiri kabul etmezdi. Erkek kardeşimle benim için yere serilen döşekte, annem kardeşimi kendi yanına alırdı ve biz Safnaz ablayla beraber yatardık. Gece olup da, annem o meşhur horlamasıyla uykusuna daldığı vakit, biz de yatardık. Safnaz abla dolanırdı boynuma, bacaklarının arasına da bedenimi sokuştururdu, öyle uyurdu. Hele hele uyumadan az önce bir iki de öpücük kondurdu mu yanaklarıma, kuşlar gibi huzurla uyur kalırdım.

*

"Öyle derin uykulardı ki, uyuduklarım... Mutluluklarımın sıcaklığından erimiyordu karlarım, ayaklarım kaymıyordu kaldırımlardan, dizlerim kanamıyordu."

*

Uyandıktan sonra üvey annesinin o cırlak sesi köhne binamızı ayağa kaldırırdı. "Kız Safnaz, kız! Canı çıkasınca orospu! Çabuk eve gel diyyiom sana kız!" O küçük yaşına rağmen ben bile biliyordum ki evin işlerini gördürmek içindi bu hırçınlığı. Evlerine dönüp de bir kaç gün dayak yemezse, Allah'a, Kenan amcanın ona dayak atması ve annemin de onu kurtarıp bize getirmesi için dua etmeye başlıyordum. Kenan amca, Safnaz ablayı, bir pazarcı arkadaşının oğluna vereceğini açıkladığı gün, çektiğim ıstırabı anlatamam.

Damadı düğün günü gördüğümde ıstırabım daha da arttı. İnceden bir güzelin evlendirildiği oğlan, onun

iki bedenine bedel bir ayıydı. İkisi beraber ayıyla yavrusu gibi görünüyordular. Çok acımiştim kızcağıza. Kızcağızın zifaf gecesinde ayının altından sağ salim kalkıp kalkamayacağını çok merak ediyordum. Birkaç gün sonra gelin gittiği evden ziyarete geldiğinde onu enkazın altından ezilmeden kurtulmuş halde gördüğüm için pek sevindim. O da rahatlamış halde, güller açıyordu.

“Nassı gidiyo evlilik Safınaz abla?” diyerek sırnaştığımda bana bir sırtışı vardı ki, evliliğin nasıl gittiği kolayca anlaşılıyordu. “Ağzın kulaklarında olduğuna göre tadından yenilmiyor herhal,” diyerek biraz daha sırnaşmaya kalkışınca;

“Ne diyon len sen, gel bakayım buraya!” diyerek başladı beni kovalamaya.

Ben kıkırdarak, o sırtarak avluda koştururken avlu kapısından ayı girdi.

Suratı bir karış. Karısına, “ne yapıyorsunuz ulan böyle milletin ortasında!” diye bağırdı.

Safınaz abla, “Hi-iç!” dedi. “Şakalaşıyorduk.”

Ayı, kızcağızın üzerine varıp bir tokat çaktı. “Dün gece canım yanıyor diye benimle cilveleşmeye yanaşmadın da, geldin, bu oğlanla mı cilveleşiyorsun, orospu?”

Donup kaldım. Safınaz abla ağlayarak evin içine kaçtı.

Ayı bana doğru hareketlenince bir tokat da benim yiyeceğimi anladım, oradan içeri, Safınaz ablanın yanına sıvışmaya çalıştım. O hızla bir tekmesi değdi kışıma.

Arkamdan, “Akranın kızarla oynaşsana lan, deyyus!” diye bağıyordu. “Bir da karımın etrafında görürsem seni, gebertirim!”

“İyi be! Karını yimeycez heralde!”

Ayılar yavrularını çocuklardan da kıskanırlarmış.

Kenan amca, oğluyla beraber sabahın köründe işine gittiği için evde yoktu. Safınaz abla yediği tokattan sonra üvey annesine sığınmak istemişti, ama güvendiği dağa karlar yağıyordu.

Ayı aşağıdan, “len Safınaz! Yürü len eve!” diye bağırınca kadın, kızı korkutarak evden yollamak istedi. “Allah belasını Veresice! Yürü git kocanla!”

Daha dün evlendiği oğlandan yediği tokat, Safınaz ablanın çok ağrına gitmiş, “gitmeyeceğim işte!” diyerek direnmekteydi.

Üvey anne, “baban her gün ağzına sıcıyordu da gıkın çıkmıyordu; kocanın bir tokatı mı ağrına gitti, şıfıntı?” diye azarladıkça, Safınaz abla, inadını arttırıyordu.

“O babam! Bu ne? Elin adamı! Gitmeyeceğim işte!”

“Allah belanı versin! O da kocan! Nikâhlin! Kocaların vurduğu yerde gül biter!”

En sonunda onu yollamaktan umudunu kesen üvey anne odanın penceresini açıp, “Sen yürü git oğlum!” diye damadına dil dökmeye başladı. “Siniri geçince ben yollarım onu sana.”

Ayı kibrinden de taviz vermek istemeyerek, “istememezse hiç gelmesin!” diye söylenerek avludan çıktı.

Ben, Safınaz ablanın onunla gitmediğini görerek mutluluktan gülücükler saçmaya başlamıştım.

Eve koşturdum. Anneme heyecanla, “gördün mü anne? Damat, Safınaz ablayı tokatladı. Gördün mü? Beni de tutaydı dövecekti ya, ben kaçtım. Gördün değil mi?” diye bağırmana başladım.

Annem, “şışt!” diye çıkışarak parmağını dudaklarına tuttu. “Yavaş!”

Doğru ya, bağırmanın âlemi yoktu.

Annem, “yürü gidip bir bakalım şu kıza,” diye kolumdan çekiştirerek beni kapıdan dışarı götürdü. “Daha

birinci günhaftası olmadan neymiş dertleri, bir anlayalım...”

Safnaz ablayı bir köşede büzülmüş, içini çeke çeke ağlarken, üvey annesini de tepesinde dırdır ederken bulduk. Kadın, “baban gelip de seni burada görünce, hoş geldin kızım, diyerekten bağrına mı basacak sanırsın? Gör bak, kırılmadık bir kemiğin kalacak mı!” diye söylenmekteydi.

Kenan amca, onu kesinlikle döverdi. Annem de aralarına girer, elinden alır, bize getirirdi. Benim döşeğimde beraber yatardık gene; kuşlar gibi...

Annem, söylenerek odadaki karyolanın bir kenarına oturup, iyice bir yerleşti. “Otur hele şöyle, varma kızın üstüne o kadar da! Anladın mı, ne derdi var kızın, neden gitmek istememekte? İlahi komşu, azıcık suyunda git hele...”

Kadın, annemin iknasıyla bağırıp çağdırmaktan caydı. “Ne derdi olacak, bi tokat atmış diye tafra ediyor işte...” diye söylenerek annemin yanı başına oturdu.

Annem, Safnaz ablaya döndü. “Gitmeyip de ne yapacaksın a kızım? Var mı bir planın, yapacağın?”

Safnaz ablanın bir planı yoktu elbette, öylesine, “Boşanacağım o ayıdan!” diye söylendi.

Üvey anne onu ciddiye alarak yeniden söylenmek istedi. “Boşanacakmış! Sanki babası izin verir de...”

Annem hemen susturdu onu. “Sus bi'dakka be komşu!” Yeniden kıza döndü. “Kızım, bu çocuk oyuncuğu değil ki, dün evlendiğin adam ilen bugün boşanabilesin... Hem babanın, hem oğlan tarafının namusudur, şerefidir artık bu iş; sen böyle istiyorsun diye, boşan madem ki, demez kimse sana... Herkes namusu, şerefi için yaşıyor. Madem evlendin, çaresi yok sürdüreceksin bu evliliği, yoksa namus meselesi olur, bilesin!”

“Olursa olsun...”

“A be kızım iyi dersin de, sen canından olursun, o elini kana bular. Bunca can yakmağa ne gerek?”

Safnaz abla, kan dökülmesi ihtimalinden sonra korktu, çark etti. Annemin uzattıkça uzattığı nasihatlerini sabırla dinledikten sonra, evine dönmeyi kabul etti.

Hiç değilse bu gece kalsaydı da, yarın gitseydi... Onunla birlikte, kuşlar gibi uyuyamayacak olmanın hayal kırıklığı ile, o an annemden nefret ettim.

Safnaz ablanın annemi dinler gibi yaparken kafasında bambaşka planlar kurduğunu hiç kimse anlayamadı. Meğer, evine gitmek üzere ayaklandığında, evine dönmek gibi bir niyeti hiç yokmuş...

Gidişini seyretmek içim kapı önüne çıktığımda, “Elveda yakışıklım, elveda!” diyerek yol boyu uzaklaştı. O an anlamamıştım temelli gittiğini! Yoksa peşinden ayrılmazdım, giderdim onunla ben de... Evet, oradan çıkıp gittikten sonra, eve gitmemiş, alıp başını gitmiş Safnaz abla.

İstanbul'a gitmiş, deniliyordu yaygın olarak. Almanya'ya gittiği bile söyleniyordu.

Aylarca hiçbir haberi çıkmadı. Onun akıbetini ilk başlarda merak edenler de merak etmez oldular.

Bir tek ayı, o da nikâhından düşürüp yeni bir karı alabilme derdiyle bırakmamıştı peşini. İki de bir gelip, kaynatasına ya da kaynanasına, “kızınızdaki bir haber yok mu hala?” diye sorup gidiyordu. Bazen de oğlanın anası geliyor, üvey anne ve annemle saatlerce oturup, olayı irdeliyorlardı.

Böyle buluştukları bir gün, annem nereden duymuşsa, duymuş, “Kuyucu Hoca” namıyla meşhur bir hocanın adresini öğrenmişti. Kızın akıbetini ona gidip sormayı önerdi. Üvey anne de, kaynana da balıklama atladılar bu önerinin üstüne.

Hocadan günler önce randevu alındı. Bir orman köyünde ki hoca evine akşamüzeri gidilecekti. Giderken

yanlarına beni de aldılar. Ne de olsa başlarına bir erkek gerek ya!
Koruluğun aralıksız selvileri akşamı geceye bürümüştü. Her dal bir yılan, her kozalak bir kafa, her kütük bir ayı kesilmişti. Her ne kadar erkek olsam da netice de bir çocuktum, korkma hakkım vardı. Ben de korkudan annemin eteklerinden dışarı çıkamıyordum.

Hocanın evine ulaştığımızda, beni o an fark etmemiş olan hoca, "istediğim çocuğu da getirdiniz mi?" diye sordu.

Annem, "Getirdik hocam, işte," diyerek beni hocanın önüne doğru itti.

Meğer başlarına bir erkek gerektiği için değil, hoca istediği için getirmişler beni. İyi de, beni niye istemişti bu hoca? Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail yerine beni kurban etmeye kalkışmasın şimdi bunlar? Korkmağa başladığımda, hoca, bir iki lakırdı, dua, filandan sonra bizi alıp, evin avlusundaki bir kuyunun başına götürdü. Kuyu dibindeki suyun şavkında, terk-i diyar edip, kendisinden bir haber alınamayan Safnaz ablamın silüetini görürlerse sağ, salim olduğuna karar verilecek; yok, her hangi bir silüet görülmez ise de, ölmüş olduğuna karar verilecekmiş. Hoca efendi, şayet sağ olarak görür iseniz, evde bu sebile tas içine baktıracığım ve de yerini ondan öğreneceğiz, diyerek açıklamalarını tamamladı.

Annem, kuyunun başına sokulmamamı tembih ederek, beni az geride bıraktı. Kendileri gidip kafalarını kuyunun içine doğru uzattılar.

Beni diktikleri yerden, avlu duvarlarının hemen dışındaki koruluktan yılanların, ayıların harekete geçerek üzerime üzerime gelmeğe başladıklarını görerek korkuya kapıldım. O korkuyla kuyu başına koşturup iki kadının arasına sığındım. Gözlerim kuyuda değil, ayılar ve yılanlarda. Hayal gücüm bana doğru gelmekte olan yılan ve ayıların önünü kesen Safnaz ablanın, elindeki sopayla onları kovaladığını gösteriyordu. Kadınlar, kafalarını doğrultarak Safnaz ablayı göremediklerini söylediler.

Onlardan ayrıcalıklı olduğumu haykırırcasına, "ben gördüm Safnaz ablamı," dedim.

Sözünü dinlemeyip kuyu başına geldiğim için annem haşlamak üzereyken, Hoca efendi, "o görmüştür," dedi. "Kalp penceresi açık ya sebinin, görmüştür elbet."

Günün birinde, babama, "baba, artistler nasıl yaşar?" diye sormuştum. Abartarak, ballandıra ballandıra anlatmıştı.

İş, hoca efendinin tasına bakıp da, penceresi açık kalbimin gördüğü şeyleri anlatmaya gelince, hoca efendiyle üç kadına öyle şeyler anlattım ki, babam duysaydı, 'ben bile bu kadar abartmamıştım be oğlum.' derdi bana.

"Safnaz ablayı görüyorum. İşte orada. Şimdi gadillaka bincek, subay elbiseli bi herif kapıyı açıp tutmakta. Evinin kapısından gadillakın kapısına kadar bi halı döşeli yola ki, iki yanında iki sıra hizmetçiler el pençe divan durmakta. Üff... Gökten para yağmakta tepesine tepesine..."

Benim bu görgü şahitliğim üzerine Safnaz ablanın sağ salim olduğuna ve zengin bir herifle yaşadığına karar verildi.

*

"Neredesin çipiş gözlü?"

"Buradayım ya?"

"Seni çok özledim."

"Niçin çok?"

"Çok olduğu için çok..."

"Yakında gene buluşacağız. Sabırlı ol..."

*